Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
NIILO JÄÄSKINEN
16 päivänä heinäkuuta 2015 [1]

Asia C-617/13 P

Repsol Lubricantes y Especialidades, SA (aiemmin Repsol Lubricantes YPF y Especialidades, SA)
Repsol Petróleo, SA
Repsol, SA
vastaan

Euroopan komissio

Muutoksenhaku — Kartellit tai muut yhteistoimintajärjestelyt — Espanjan tiebitumimarkkinat — Sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun komission tiedonannon 23 kohdan viimeisen alakohdan ”aikaisemmin tuntemattomien” tosiseikkojen käsite

I Johdanto

1. Repsol Lubricantes y Especialidades, SA, Repsol Petróleo, SA ja Repsol SA (jäljempänä Repsol ym.) vaativat unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen tuomion Repsol Lubricantes y Especialidades ym. v. komissio (T-496/07, jäljempänä valituksenalainen tuomio), [2] jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi niiden kanteen, jossa vaadittiin komission päätöksen K(2007) 4441 lopullinen [3] (jäljempänä riidanalainen päätös) kumoamista, ja niiden toissijaisen vaatimuksen niille määrätyn sakon alentamisesta. [4]

2. Unionin tuomioistuimen pyynnön mukaisesti tässä ratkaisuehdotuksessa käsitellään vain toista valitusperustetta, jossa tuodaan esiin lähinnä sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa vuonna 2002 annetun komission tiedonannon (jäljempänä sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskeva vuoden 2002 tiedonanto) tulkintaa koskeva kysymys. [5]

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — EU:T:2013:464.

3 — EY 81 artiklan mukaisesta menettelystä (asia COMP/38.710 – Bitumi (Espanja)) 3.10.2007 tehty päätös.

4 — Muistutettakoon varmuuden vuoksi, että nyt käsiteltävä asia kuuluu ryhmään valituksia, jotka on pantu vireille unionin tuomioistuimessa riidanalaista päätöstä koskevista unionin yleisen tuomioistuimen tuomioista. Esitän niihin kuuluvaa asiaa C-603/13 P, Galp Energía España ym., koskevan ratkaisuehdotukseni 16.7.2015.

5 — Komission tiedonanto sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa (EYVL 2002, C 45, s. 3).

II Asiaa koskeva lainsäädäntö

3. Sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon B osaston otsikkona on ”Sakkojen lieventäminen”, ja sen 23 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Komissio määrittelee kaikissa hallintomenettelyn päätteeksi tekemissään lopullisissa päätöksissä seuraavat seikat:

a) oliko yrityksen toimittamilla todisteilla merkittävää lisäarvoa suhteessa komission hallussa samana ajankohtana olleisiin todisteisiin,

b) kuinka paljon yritykselle määrättäviä sakkoja lievennetään – –.

Sakkojen lievennyksen tason ratkaisemiseksi kussakin näistä ryhmistä, komissio ottaa huomioon sen, minä ajankohtana 21 kohdan mukaiset edellytykset täyttävät todisteet toimitettiin ja missä määrin ne sisälsivät lisäarvoa. Komissio voi myös ottaa huomioon yrityksen todisteiden toimittamispäivän jälkeisen yhteistyön laajuuden ja jatkuvuuden.

Jos yritys lisäksi toimittaa todisteita komissiolle aikaisemmin tuntemattomista tosiseikoista, jotka liittyvät suoraan epäillyn kartellin vakavuuteen tai kestoon, komissio ei ota näitä tosiseikkoja lukuun määrittäessään sakkoa, joka määrätään kyseiset todisteet toimittaneelle yritykselle.”

III Asian tausta

4. Asian tausta on esitetty valituksenalaisen tuomion, johon tässä yhteydessä viitataan, 1–91 kohdassa.

5. Mikäli tarpeen, on riittävää muistuttaa, että British Petroleum (jäljempänä BP) esitti 20.6.2002 sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon perusteella hakemuksen sakkoimmuniteetin saamiseksi asiassa, joka koski SEUT 101 artiklan vastaisten sopimusten kokonaisuutta Espanjan tiebitumin markkinoilla.[6] Repsol ym. esittivät 31.3.2004 saman tiedonannon perusteella hakemuksen sakkojen lieventämisestä.

6. Komissio teki riidanalaisen päätöksen 3.10.2007. Komissio antoi BP:lle sakkoimmuniteetin sakoista, jotka sille olisi normaalisti pitänyt määrätä, todettuaan, että se oli täyttänyt sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 11 kohdan vaatimukset.[7] Komissio alensi Repsol ym:iden hakemuksen perusteella 40 prosentilla sakkoa, joka niille olisi normaalisti pitänyt määrätä.[8] Repsol ym:iden todettiin näin ollen olevan yhteisvastuullisesti velvollisia maksamaan 80 496 000 euron suuruinen sakko.

7. Repsol ym. riitauttivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 18.–20.12.2007 toimittamallaan kannekirjelmällä riidanalaisen päätöksen sisällön ja vaativat sen kumoamista osittain tai kokonaan. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla kokonaisuudessaan kahdeksan kanneperustetta, jotka ne olivat esittäneet tukeakseen kumoamis- ja muutosvaatimuksiaan.

6 — Muita kartellin osallistujia olivat BP:n lisäksi seuraavat yritykset: Productos Asfalticos, SA, Nynäs Petroleo SA ja Galp Energia España SA.

7 — Nämä vaatimukset liittyvät yhteistyöhön komission kanssa, kilpailusääntöjen rikkomiseen osallistumisen lopettamiseen ja sellaisten toimenpiteiden puuttumiseen, joilla olisi pyritty pakottamaan muita yrityksiä osallistumaan kilpailusääntöjen rikkomiseen (riidanalaisen päätöksen 573 perustelukappale).

8 — Ks. riidanalaisen päätöksen 580 perustelukappale.

IV Asian käsittely unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

8. Repsol ym. hakivat unionin tuomioistuimen kirjaamoon 27.11.2013 toimittamallaan valituskirjelmällä muutosta ja vaativat unionin tuomioistuinta kumoamaan valituksenalaisen tuomion ja riidanalaisen päätöksen, alentamaan sakkoa, toteamaan, että unionin yleisen tuomioistuimen oikeudenkäynti kesti perusteettomasti liian pitkään, ja velvoittamaan komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin hylkää valituksen ja velvoittaa Repsol ym. korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

9. Asianosaiset esittivät näkemyksensä unionin tuomioistuimessa kirjallisesti, ja niitä kuultiin 15.4.2015 pidetyssä istunnossa.

V Toinen valitusperuste

A *Asianosaisten lausumat*

10. Repsol ym. väittävät toisessa valitusperusteessaan unionin yleisen tuomioistuimen tehneen valituksenalaisen tuomion 339–349 kohdassa oikeudellisen virheen, kun se on hyväksynyt sen, miten komissio on tulkinnut ja soveltanut sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeisen alakohdan käsitettä ”aikaisemmin tuntemattomat tosiseikat”. Kyseisessä kohdassa ei viitata pelkästään asiakirjojen fyysiseen hallussapitoon, vaan siinä edellytetään erillisen perusteen, jota Repsol ym. kutsuvat nimellä ”kognitiivinen peruste”, ottamista huomioon.

11. Repsol ym. korostavat, että komissio oli kyennyt nimenomaan niiden kertomien tosiseikkojen perusteella saamaan selville kartellin todellisen keston eli sen, että se ei ollut jatkunut vuoteen 1998 saakka, kuten BP oli ilmoittanut komissiolle, vaan vuoteen 2002 saakka. Näin ollen Repsol ym:ille ei pitäisi määrätä sakkoa ajanjaksolta 1998–2002.

12. Valituksenalaisen tuomion perustelut ovat niiden mielestä lisäksi sekavat Repsol ym:iden ensimmäisessä oikeusasteessa esittämien oikeudellisten perustelujen osalta. Valituksenalaisen tuomion 343 kohta, jossa sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan soveltamatta jättämistä on perusteltu, ei vastaa Repsol ym:iden esittämiä perusteluja, joiden mukaan Repsol ym. eivät olleet ainoastaan esittäneet sakkolievennyshakemuksessaan asiakirjoja, jotka osoittivat kartellin todellisen keston, vaan komissio oli kyennyt nimenomaan niiden kertomien tosiseikkojen perusteella selvittämään, että BP ei ollut kertonut totuutta kartellin kestosta.

13. Komissio puolestaan väittää, että tätä valitusperustetta ei voida tutkia. Kun otetaan näet huomioon Repsol ym:iden ensimmäisessä oikeusasteessa esittämä peruste (kannekirjelmän 3.3 jakso),[9] ne eivät ole missään vaiheessa esittäneet, että niiden sakkoa pitäisi alentaa ns. ”kognitiivisen” perusteen soveltamisen perusteella.

14. Komissio katsoo, että tämä valitusperuste on joka tapauksessa perusteeton. Se muistuttaa, että unionin yleisen tuomioistuimen päätelmä, jonka mukaan komissiolle oli jo ilmoitettu kartellin olemassaolosta tietystä päivämäärästä lähtien, on unionin yleisen tuomioistuimen harkintavaltaan kuuluva tosiseikkaa koskeva toteamus.[10] Se korostaa lopuksi, että kun otetaan sakoista vapauttamista

9 — Tässä kohdassa viitattiin väitettyyn ”ilmeiseen arviointivirheeseen tai toissijaisesti luottamuksensuojaa, oikeasuhteisuutta ja yhdenvertaista kohtelua koskevien yleisten periaatteiden loukkaamiseen vahvistettaessa sakon alennusprosenttia sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan tiedonannon perusteella”.

10 — Määräys Otis Luxembourg ym. v. komissio (C-494/11 P, EU:C:2012:356, 88 kohta).

ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 7 kohta huomioon, ainoastaan sellaisten yritysten sakkoja voidaan lieventää, jotka toimittavat komissiolle todisteita, joilla on lisäarvoa suhteessa komission hallussa jo oleviin todisteisiin. Lisäksi Repsol ym:iden suosittelemaa perustetta olisi vaikeaa ellei jopa mahdotonta soveltaa.

B *Toisen valitusperusteen tutkittavaksi ottaminen*

15. Koska komissio on väittänyt, että toinen valitusperuste olisi uusi peruste, on otettava aluksi kantaa tämän perusteen tutkimisedellytysten täyttymiseen.

16. Tässä yhteydessä on muistettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklasta ilmenee, että muutoksenhaun perusteiden on perustuttava unionin yleisen tuomioistuimen oikeudenkäynnissä esitettyihin perusteluihin. Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 170 artiklan 1 kohdassa määrätään lisäksi, että asianosainen ei voi esittää ensimmäistä kertaa vasta unionin tuomioistuimessa perustetta, johon se ei ole unionin yleisessä tuomioistuimessa vedonnut, koska asianosaisella olisi muutoin oikeus laajentaa unionin tuomioistuimessa, jonka toimivalta muutoksenhakuasioissa on rajoitettu, kannettaan unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltyyn asiaan nähden. Tällainen peruste on siis jätettävä tutkimatta valitusasteessa. [11]

17. Ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen osalta on korostettava, että sen 3.3.1 jakson otsikkona oli ”ilmeinen arviointivirhe, joka koskee alennusprosenttia, jota on sovellettu komission kanssa tehdyn yhteistyön perusteella sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon nojalla”. Kyseiseen jaksoon kuuluvasta kannekirjelmän 147 kohdasta ilmenee, että vaikka Repsol ym. ilmoittavat olleensa toinen yritys, joka esitti sakkolievennyshakemuksen saadakseen sakkoihin lievennyksen, ne tarkoittivat selvästi sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohtaa arvostellessaan komissiota siitä, että se ei ollut ottanut huomioon toimitettujen tietojen lisäarvoa eikä päivämäärää, jona sakkolievennyshakemus oli esitetty.

18. Kannekirjelmän 150–157 kohdasta ilmenee lisäksi, että tähän ongelmaan liittyvä asiakysymys saatettiin käsiteltäväksi ensimmäisessä oikeusasteessa, vaikka sitä ei ollutkaan käsitelty ns. ”kognitiivisen” perusteen nimikkeellä. Erityisesti ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn kannekirjelmän 156 kohdassa arvosteltiin siten selvästi riidanalaista päätöstä siitä, että siinä ei ollut sovellettu sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohtaa. Repsol ym. väittivät lisäksi kyseisen kannekirjelmän 157 kohdassa antaneensa tiedot, joiden perusteella olisi kyetty tulkitsemaan asiakirjoja, joihin komissio viittaa, ja saamaan ajanjakson 1998–2002 aikana tapahtuneet tosiseikat selville.

19. Valituksenalaisesta tuomiosta voidaan todeta, että unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 339–349 kohdassa siitä, että komissio oli riidanalaisella tavalla kieltäytynyt soveltamasta Repsol ym:ihin sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeistä alakohtaa, riidanalaisen päätöksen 592 perustelukappaleen mukaan sillä perusteella, että komissiolla oli jo ennen kuin se sai 31.3.2004 Repsolin ilmoituksen, joka oli sen kyseisen vuoden 2002 tiedonannon perusteella esittämän hakemuksen liitteenä, hallussaan merkityksellisiä tietoja, jotka sisältyivät 1. ja 2.10.2002 tehtyjen tarkastusten aikana kerättyihin ajankohtaisiin asiakirjoihin. Erityisesti valituksenalaisen tuomion 343 kohdasta ilmenee, että ”kantajat väittävät siten virheellisesti, että nimenomaan Repsol olisi esittänyt vuoden 2002 tiedonantoon perustuvassa hakemuksessaan tietoja, joiden perusteella komissio olisi saanut selville, että kartelli jatkui vuodesta 1998 vuoteen 2002”.

20. Kaiken edellä esitetyn perusteella katson, että tämä valitusperuste on tutkittava.

11 — Tuomio Elf Aquitaine v. komissio (C-521/09 P, EU:C:2011:620, 35 kohta).

C Edellytykset, joiden täyttyessä komissio soveltaa sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeistä alakohtaa

1. Yleisiä huomautuksia sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeisestä alakohdasta

21. Repsol ym. katsovat toisessa valitusperusteessaan unionin yleisen tuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen, joka vaikuttaa sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon tulkintaan.

22. Muistutettakoon lyhyesti siitä, että vapautus- ja lievennysohjelmien tavoitteena on saada kilpailusääntöjen rikkomiseen syyllistyneet luopumaan rikkomisesta, jotta se lopetettaisiin nopeasti ja kokonaan. Tällainen nopea ja luotettava kilpailusääntöjen rikkomisen havaitseminen on markkinoiden yleisen intressin ja kartellien vuoksi vahinkoa kärsineiden yksittäisten intressien suojelun mukaista. [12]

23. Komissio antoi tässä tarkoituksessa ja avoimuuden nimissä suuntaviivat, joissa se ilmoitti, millä perusteella se ottaa huomioon kunkin kilpailusääntöjen rikkomiseen liittyvän seikan, ja seuraukset, joita siitä saattaa aiheutua sakon määrälle. Niissä vahvistetaan siten käytännesääntö, jossa ilmaistaan noudatettava käytäntö, josta hallinto ei voi yksittäistapauksessa poiketa antamatta perusteita, jotka ovat sopusoinnussa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa. [13]

24. Unionin yleinen tuomioistuin on todennut sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevasta vuoden 2002 tiedonannosta, että kyseisen tiedonannon ajatuksena oli kannustaa laittomiin kartelleihin osallistuvia yrityksiä tekemään komission kanssa yhteistyötä kartelleja torjuttaessa. Tältä kannalta katsoen kyseisen tiedonannon 23 kohdan viimeistä alakohtaa on tulkittava siten, että sillä pyritään palkitsemaan yritys, joka siitä huolimatta, ettei olekaan ollut ensimmäinen yritys, joka on esittänyt kyseistä kartellia koskevan immuniteettihakemuksen, jos yrityksen toimittamat todisteet koskevat tosiseikkoja, joiden perusteella komissio voi muuttaa kyseisenä ajankohtana tekemäänsä arviointia kartellin vakavuudesta tai kestosta. [14]

25. Kun otetaan huomioon tiedonannoissa tällä tavoin ilmaistut seikat ja se, että vapautus- ja lievennysmenettely on poikkeus unionin oikeussäännöistä, joissa kielletään kilpailunvastaiset kartellit, oikeusvarmuuden periaate edellyttää sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon määräysten suppeaa tulkintaa.

2. Aikaisemmin tuntemattomien tosiseikkojen käsite

26. Muistutettakoon, että sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeisessä alakohdassa viitataan todisteisiin ”komissiolle aikaisemmin tuntemattomista tosiseikoista”. Nyt käsiteltävän asian herättämä keskustelu osoittaa, että kyseisen kohdan sanamuotoa voidaan tulkita kahdella eri tavalla.

27. Sanamuodon mukaisen tulkinnan mukaan tämä merkitsisi sitä, että komissio ei *tuntenut* merkityksellisiä tosiseikkoja, mikä näyttäisi ilmenevän myös muista kieliversioista. [15]

12 — Chaput, Y., ”Philosophie des programmes de clémence et de transaction”, *Clémence et transaction en matière de concurrence – Actes du colloque, 19.1.2005*, s. 5, saatavilla CREDA:n verkkosivuilla (www.creda.ccip.fr).

13 — Tuomio Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients v. komissio (C-397/03 P, EU:C:2006:328, 91 kohta) ja tuomio Chalkor v. komissio (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 59 ja 60 kohta).

14 — Tuomio Transcatab v. komissio (T-39/06, EU:T:2011:562, 378–382 kohta).

15 — Englanninkielinen versio: ”In addition, if an undertaking provides evidence relating to facts previously unknown to the Commission – – ”, saksankielinen versio: ”Falls ein Unternehmen Beweismittel für einen Sachverhalt vorlegt, von denen die Kommission zuvor keine Kenntnis hatte – –”.

28. Olen taipuvainen asettamaan etusijalle toisen tulkinnan, jonka mukaan kyseinen ilmaisu merkitsee objektiivista perustetta, jota sovelletaan todisteiden *ilmoittamiseen* tai *toimittamiseen* komissiolle, jolloin voidaan erottaa toisistaan uusia tosiseikkoja koskevat todisteet ja komission hallussa jo olevat todisteet.[16] Tämä jälkimmäinen tulkinta vastaa mielestäni paremmin sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan kahta ensimmäistä alakohtaa, jotka koskevat todisteiden hallussapitoa perusteena, joka määrittelee lisäarvon, ilman että komission näiden tosiseikkojen tuntemusta mainittaisiin.

29. Oikeuskäytännön mukaan sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan sanamuodosta ilmenee, että siinä määrätty osittainen sakkoimmuniteetti edellyttää kahden edellytyksen täyttymistä, eli *ensinnäkin* kyseisen yrityksen on oltava ensimmäinen, joka toimittaa todisteita komissiolle aikaisemmin tuntemattomista tosiseikoista, ja *toiseksi* näiden tosiseikkojen on, koska ne vaikuttavat suoraan oletetun kartellin vakavuuden tai keston arviointiin, annettava komissiolle mahdollisuus tehdä uusia päätelmiä kilpailusääntöjen rikkomisesta. Unionin tuomioistuin on erityisesti korostanut, että ilmaisu ”komissiolle tuntemattomat tosiseikat”, joka liittyy näistä edellytyksistä ensimmäiseen, on yksiselitteinen, ja sen perusteella sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeistä alakohtaa voidaan tulkita rajoittavasti ja rajoittaa sen soveltaminen tilanteisiin, joissa kartelliin kuuluva yhtiö toimittaa komissiolle uusia tietoja rikkomisen vakavuudesta tai kestosta, sekä jättää sen soveltamisalan ulkopuolelle tilanteet, joissa yhtiö toimittaa ainoastaan tietoja, jotka tukevat rikkomisesta jo olemassa olevia todisteita.[17]

30. Tämä tulkinta perustuu siihen, että vapautus- ja lievennysohjelman tehokkuus vaarantuisi, jos yrityksiä ei enää kannustettaisi olemaan ensimmäinen, joka toimittaa kartellin paljastavia tietoja komissiolle.[18]

31. Nyt käsiteltävä asia herättää yleisellä tasolla pohdintaa edellä mainitun oikeuskäytännön ulottuvuudesta. Tilanne, joka saattaisi aiheuttaa sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeisen alakohdan soveltamisen ja jota ei ole vielä käsitelty oikeuskäytännössä, on näet mielestäni sellainen, että toinen ilmiantaja toimittaa todisteen, jonka ansiosta komissio kykenee ”tulkitsemaan” jo saamiaan todisteita, joita se ei ole kuitenkaan käyttänyt, koska sillä ei ole ollut myöhemmin toimitettua ”avaintodistetta”. Tällainen mahdollisuus ei merkitse olemassa olevan tiedon ”vahvistamista” vaan uuden todisteen ”toimittamista”.

32. Tässä tapauksessa on todettava, että ns. ”kognitiivinen” peruste, sellaisena kuin Repsol ym. ovat sen esittäneet, on tehoton, koska se ei läpäise ”tavanomaiseen oikeudelliseen logiikkaan” perustuvaa tutkimusta,[19] jota on sovellettava sakkovapautusta ja sakkolievennystä koskevaan mekanismiin, sellaisena kuin se ilmenee komission tiedonannosta.

33. Tavanomaisen oikeudellisen logiikan perusteella on näet kiistatonta, että komissiolla ei ole toimielimenä eli toisin sanoen toimihenkilöiden muodostamana kollektiivina kognitiivista kykyä, joka vastaisi yksilön kykyä, vaan sen kyky voi olla olemassa vain metaforan tasolla.[20]

16 — Tulkintani sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeisestä alakohdasta perustuu yleisesti hyväksyttyyn erotteluun toteen näytettävän oikeudellisen tosiseikan (Beweistatsache) ja käytetyn todistelukeinon (Beweismittel) välillä.

17 — Tuomio LG Display ja LG Display Taiwan v. komissio (C-227/14 P, EU:C:2015:258, 79 kohta) ja vastaavasti myös määräys Kuwait Petroleum ym. v. komissio, (C-581/12 P, EU:C:2013:772, 19 kohta).

18 — Vastaavasti tuomio LG Display ja LG Display Taiwan v. komissio (EU:C:2015:258, 84 kohta) ja määräys Kuwait Petroleum ym. v. komissio, (C-581/12 P, EU:C:2013:772, 20 kohta).

19 — Viittaan tässä erilaisiin hypoteeseihin, joita ei ole käsitteellistetty niiden itsestäänselvyyden vuoksi ja jotka muodostavat meidän oikeuskulttuurimme perustan.

20 — Komissio voi siten määrittää sen, onko jokin seikka ollut sen tiedossa vai ei, vain sen jonkin toimihenkilön tai virkamiehen saaman tiedon välityksellä. Repsol ym:iden ehdottama ns. ”kognitiivinen” peruste edellyttäisi sellaisten henkilöiden määrittämistä, joiden tietoisuus riittää, jotta voidaan todeta seikan olleen toimielimen tiedossa.

34. Lisäksi tosiseikkojen tai tietojen toimittamiseen liittyviä oikeudellisia seurauksia koskevat perinteiset säännöt perustuvat olettamaan, jonka mukaan toimitetun asiakirjan hallussapito tarkoittaa sen sisällön tuntemista.[21] Mikäli näin ei olisi, lukuisat siviilioikeuden, hallinto-oikeuden tai prosessioikeuden säännökset olisivat tehottomia.

35. Mielestäni tällaista logiikkaa sovelletaan soveltuvin osin myös sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeiseen alakohtaan. Komissio ei siten ole tietämätön tosiseikoista, joista sillä on todisteita, riippumatta siitä, ovatko sen toimihenkilöt, virkamiehet tai yksiköt tutkineet ja käsitelleet näitä seikkoja vai eivät. Huomautettakoon tässä yhteydessä, että sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan toisen alakohdan mukaan ”komissio ottaa huomioon sen, *minä ajankohtana – – todisteet* toimitettiin”.[22]

36. Toisenlainen näkemys aiheuttaisi paitsi ylittämättömiä näyttövaikeuksia, myös oikeudellista epävarmuutta, mikä ei ole hyväksyttävää niiden yritysten kannalta, jotka ovat esittäneet hakemuksia sakkovapautuksen tai sakkolievennyksen soveltamisesta.

37. Kuvitellaan, että kaksi yritystä, A ja B, lähettävät komissiolle samanarvoisia asiakirjoja kuukauden välein. Hakemusten tutkiminen annetaan kahden virkamiehen tehtäväksi komission toimivaltaisessa yksikössä. Virkamies AA, joka vastaa yrityksen A jättämän ja ensiksi saapuneen hakemuksen tutkimisesta, on tunnettu perusteellisuudestaan ja hitaudestaan. Siten loppujen lopuksi virkamies BB, joka vastaa yrityksen B hakemuksen tutkimisesta, tekee ensimmäisenä sen päätelmän, että jälkimmäiseen hakemukseen sisältyy immuniteetin arvoisia todisteita.[23] Virkamies AA esittää saman päätelmän viikkoa myöhemmin yrityksen A osalta. Tällaisessa esimerkkitapauksessa ns. ”kognitiivisen” perusteen soveltamisesta seuraisi, että yritys A menettäisi mahdollisuuden saada immuniteetin hyväkseen. Tämä osoittaa mielestäni sen, että tällainen peruste ei vastaa yhteistyötiedonannon tavoitteita eikä oikeusvarmuuden periaatetta.

38. Kaiken edellä esitetyn perusteella tuntemus on määritettävä niiden todisteiden perusteella, jotka olivat jo komission hallussa, kun se sai jälkimmäisen vapautus- tai lievennyshakemuksen. Sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan vuoden 2002 tiedonannon 23 kohdan viimeisen alakohdan pääasiallinen tehtävä on siten komissiolle toimitettujen tietojen tai todisteiden järjestyksen vahvistaminen ja hakemiston laatiminen.[24]

3. Unionin yleisen tuomioistuimen perustelut valituksenalaisessa tuomiossa

39. Unionin yleinen tuomioistuin on nojautunut valituksenalaisen tuomion 339–349 kohdassa kahteen pääasialliseen seikkaan. Se viittasi ensinnäkin riidanalaisen päätöksen 592 perustelukappaleeseen, jonka sisältöä ei ole kiistetty ja josta ilmenee, että komissiolla oli tosiaankin hallussaan asiakirjoja, jotka osoittivat kartellin jatkuneen vuodesta 1998 vuoteen 2002. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi siten toteen näytetyksi, että riidanalaisen päätöksen 592 perustelukappale, jossa viitattiin 38 muuhun

21 — Yleensä henkilökohtainen ja varma toimittaminen, kuten toimittaminen kirjatulla kirjeellä vastaanottotodistuksin, käy pätevästä tiedoksiannosta. Vastaanottaja ei voi vedota siihen, että hän kyllä vastaanotti kirjeen, mutta ei tiennyt sen sisällöstä, koska ei avannut kuorta.

22 — Kursivointi tässä.

23 — Täsmennettäköön, että sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevassa vuoden 2002 tiedonannossa määritellään edellytykset, joiden täyttyessä yritykset, jotka tekevät komission kanssa yhteistyötä sen aloittaman kartellia koskevan tutkimuksen aikana, voidaan vapauttaa sakoista tai niiden sakkoja voidaan lieventää siitä, mikä niiden olisi muuten pitänyt suorittaa. Jos samasta kilpailusääntöjen rikkomisesta saadaan useita vapautus- ja lievennyshakemuksia, ensimmäistä hakemusta pidetään sakoista vapauttamista koskevana hakemuksena ja seuraavia sakkojen lieventämistä koskevina hakemuksina, ellei ensimmäistä hakemusta hylätä. Tässä tapauksessa Repsol ym:iden katsottiin esittäneen sakkojen lieventämistä koskeneen hakemuksen.

24 — Kuten tuomio Solvay v. komissio (C-110/10 P, EU:C:2011:687) osoittaa, on myös tapauksia, joissa komissio hukkaa osan todisteista, mikä ei ole tilanne tässä tapauksessa.

perustelukappaleeseen, riitti Repsol ym:iden väitteiden kumoamiseen. Koska tämä seikka oli unionin yleisen tuomioistuimen mukaan näytetty toteen, se arvioi toiseksi Repsolin ilmoittamien tosiseikkojen lisäarvoa kyseisen ajanjakson osalta ja päätteli, että niiden ei voitu katsoa antavan poikkeuksellista lisäarvoa niiden väliselle yhteistyölle.

40. Muistutan tässä yhteydessä unionin tuomioistuimen todenneen asiassa LG Display ja LG Display Taiwan v. komissio, että valituksenalaisesta tuomiosta ilmenee, että ”unionin yleinen tuomioistuin totesi yksinomaiseen toimivaltaansa kuuluvan tosiseikkojen arvioinnin yhteydessä – ilman että tosiseikat on tältä osin väitetty otetun huomioon vääristyneellä tavalla –, että ’[valittajien] 20.7.2006 antaman lausunnon ajankohtana *komission tiedossa oli – – antamien tietojen perusteella*, että tiettyjen kartelliin osallistuvien yritysten välillä oli jatkettu kahdenvälistä yhteydenpitoa vuonna 2005’”. Unionin tuomioistuin pysytti unionin yleisen tuomioistuimen tuomion tällä perusteella.[25]

41. Unionin yleinen tuomioistuin totesi tosin valituksenalaisen tuomion 341 kohdassa, että ”kuten komissio korostaa valituksenalaisen tuomion 592 perustelukappaleessa, *sillä oli* merkitykselliset tiedot *jo hallussaan* ennen kuin se – – vastaanotti 31.3.2004 Repsolin ilmoituksen – –”. Pitää siis paikkansa, että unionin yleisen tuomioistuimen tutkimus saattaa vaikuttaa lyhytsanaiselta ja voitaisiin jopa väittää, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole selvittänyt, merkitsikö tässä tapauksessa todisteiden hallussapito niiden sisällön tuntemista.

42. Kun otetaan huomioon ns. ”kognitiivisen” perusteen merkityksettömyys, katson kuitenkin, että todisteiden hallussapito merkitsee tässä yhteydessä niiden sisällön tuntemista. Riippumatta siitä, olisiko näitä unionin yleisen tuomioistuimen päätelmiä pidettävä tosiseikkojen toteamisena vai tosiseikkojen oikeudellisena luonnehdintana, ”kognitiivisen” perusteen tehottomuus johtaa siis siihen, että hylkäisin Repsol ym:iden väitteet.

43. Näin ollen toisessa valitusperusteessa tarkoitettuihin valituksenalaisen tuomion kohtiin ei liity oikeudellista virhettä, joten tämä valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

VI Ratkaisuehdotus

44. Näistä syistä ehdotan, että unionin tuomioistuin hylkää toisen valitusperusteen, tämän rajoittamatta muiden valitusperusteiden tutkimista. Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

25 — EU:C:2015:258, 80 kohta.